

Minister og den ærede Ordfører skulde have været villige til at gaae ind paa denne Sag alligevel. Jeg kan saaledes ikke Andet end stemme imod § 2, saaledes som den er kommen fra det andet Thing, og skal, som en Følge deraf, stemme for det Ændringsforslag, som under Nr. 1 er stillet af den ærede Minoritet, thi om ogsaa dette Ændringsforslag skulde gaae igennem, og Loven altsaa blive sendt tilbage til det andet Thing, saa har jeg dog, naar jeg henseer til de Forhandlinger, som ere forefaldne der, ikke noget stort Haab om, at Sagen der vil gaae igennem. Jeg vil derfor meget let kunne komme til at slutte mig til den 2den Minoritets Indstilling, der jo for Diebliffet ikke er under Forhandling.

Indenrigsministeren: Naar det ærede Thing vil kalde tilbage i sin Grunding de forskjellige Behandlinger af denne Sag, saa vil det see, hvorledes man lidt efter lidt mere og mere har opgivet den Tanke, der laa i Udskaffet, og som var en af dettes væsentligste Bestemmelser, nemlig at give de Næringsdrivende Ret til at benytte deres egne Kræfter til deres Nærings Fortsættelse, naar der til denne Nærings Fortsættelse hørte Maling eller i alt Fald Anvæning af Sæd. Man har opgivet dette som noget Almindeligt. Man har opgivet det for de Næringsbrug, hvis Virksomhed meest kunde skade Møllerne; man havde nemlig indrømmet, at Bagere og Meelhandlere og deslige Personer ikke skulde have denne Ret; selv med denne Begrændsning har man ogsaa opgivet Principet, og er nu bleven staaende som sidste Stadium derved, at Næringsbrugerne skulle kunne gives Bevilling til Mølleanlæg som hidtil. Jeg beder vel bemærket, hvor lidet dette i Grunden er. Paa Landet kan der, saaledes som jeg tidligere har bemærket, ikke gives Næringsbrugerne i Almindelighed nogen saadan Bevilling, efter de hidtil gjældende Regler; den kunde alene gives, hvor Næringsens Forhold stiller sig saaledes ligeoverfor vedkommende Møller, at der er en Trang tilstede for denne Næring, en Art af Mølletrang; og hvad Kjøbstæderne angaaer,

saa er, efterat Consumtionen er bortfalden, Bevillingens Meddelelse ingenlunde en Forfrænkelse af Kjøbstadmøllernes Ret, thi de have slet ingen Ret, det er blot en Vedligeholdelse af den Afgang, Næringsbrugerne have nu, i dette Diebliff, til at erholde sig Mølleret. Jovrigt er Tingen ogsaa her slet ikke farlig; thi Møllerne af Næringsbrugerne behøve ikke Maling i et saadant Omfang, at der skulde være Tale om, at de vilde søge om Privilegium til selv at gjøre Mølleanlæg. Hele Massen vil blive Møllernes Gjæster ligesom hidtil. Men for de større Etablissementer vilde Nægtelsen af Mølleanlæg blive en Retskrænkelse, det vilde være en dem hidtil tilkommende Ret, som man, uden mindste Hjemmel, paa engang indskrænkede til Fordeel for Mølleierne. Man stærer derved en Rem af disse Næringsdrivendes Hud, for at skaffe Møllerne en Fordeel, og det er det, jeg fra først af i denne Sag har meent ikke var rigtigt. Jeg kan derfor ikke Andet end anbefale den vedtagne Bestemmelse. Den er nu indskrænket saavidt, at den blot gaaer ud paa at opretholde de Retsforhold, hvori de nærværende Næringsdrivende befinde sig, og ikke paa at give dem en større Ret end den, de have. Den er kun en Rets Beskyttelse, ikke en Rets Erhvervelse.

Hvad angaaer den anden Bestemmelse, mod hvilken der er fremkommet mange Indsigelser, og som skulde gjøre Paragraphen mislig, nemlig at Malingen til eget Brug skulde udstrækkes ogsaa til Stedets Brug, saa er det jo tydeligt nok tilkjendegivet, at heri kun indeholdes en Redaktionsforandring, og at der slet ikke derved er tilstøttet videre, end at, naar der paa en stor Eiendom boe enkelte Familier, som høre til Eiendommen i Qualitet af Tjenere, Forvaltere, Skytter, Gartnere og slige Personer, saa skulle de, naar Stedet har sin egen Mølle, ogsaa have Tilladelse til derpaa at faae malet, de skulle ikke være udelukkede ved Bogstaven fra at udøve en Ret, som man efter de tidligere Bestemmelser antog maatte finde Sted, idetmindste for en vis Art af Eiendomme, nemlig Sædegaardene. Det er altsaa ikke dermed tilstøttet, hvilket ogsaa vilde have været urimeligt efter denne Lovs hele Hensigt, at